

לחלום את המלכות

הקדמה

על פי ספר יצירה, לחדש **כסלו** שייך חוש ה**שינה** וה**חלימה**. שינה רגועה ו**בוטחת**, "אם תשכב לא תפחד, ושכבת וערבה שנתך" (משלי ג,כד), כי "ה' יהיה **בכִסלֶךָ** (=מבטחך) ושמר רגלך מלכד" (שם שם כו), ו"לא תירא מפחד **לילה**" (בגימטריא **בטחון**). שינה בריאה מולידה חלומות טובים ואופטימיים, המניעים לפתרון-מימוש בבטחון מלא, ללא מורא מן הבלתי-ידוע. בחדש כסלו נקראים בציבור סיפורי החלומות שבתורה, חלומות יעקב ויוסף, וזהו הזמן המסוגל "לחלום"-לצייר על מנת לממש, ציורי גאולה רלוונטיים [וכידוע, בקרב חסידי חב"ד, כסלו הוא **חדש הגאולה**, כי בו "יצאה החסידות" מן המיצר-המאסר אל המרחב].

את ה"מודל" לציורי הגאולה יש לקחת כמובן מפרשיות השבוע הנקראות, אשר בהם נבנית משפחת יעקב-ישראל הגרעינית, שכל ההיסטוריה העתידה, עד ימינו אלה, צומחת ממנה וגלומה בה. ונתחיל להתבונן לפי דרכנו, ובקיצור נמרץ, בפרשת **ויצא**, עם **חלום הסולם** שבראשיתה.

יעקב בלבוש עשו

יעקב-איש-תם יושב אהלים (- לפי פשוטו: אהלי מקנה, כְּיָבָל בן למך – בראשית ד,כ – וכהֶבֶל רועה הצאן, אך במשמע גם: אהלי תורה), הוא מצד עצמו "איש חָלָק" ובלתי מעורב בעולם ה**מעשה** ותעתועיו וסיבוכיו (וכדברי רבותינו, יופיו מעין יְפִי אדם הראשון לפני החטא), אך מוצא עצמו נאלץ לקחת על אחריותו גם את עולמו של **עשו** שפרש לו לדרך אחרת, וכך נעשה גם הוא "איש יודע ציד". צידו הראשון הוא הבכורה שקנה מעשו בנזיד (=לשון תכנון ומזימה) עדשים, ובהמשך, ביזמת אמו, מתלבש הוא לגמרי בלבושי עשו (עד שרשאי הוא לומר בכֵנוּת **אנכי עשו** - "יותר עשו מעשו", אם כי קולי-קול-יעקב), ו"צד" בכשרון מופלא גם את הברכה. בעקבות כך הוא נשלח "להוכיח את עצמו בשטח" בחרן, "מקום חרון אף של מקום" כדברי רבותינו, ולקחת לו "מבנות לבן" הארמי-הרמאי. אך איזו מבנותיו? – לא נאמר לו. ויעקב, כטבעו הראשוני, נמשך ל**רחל** – רועה גם היא, כִּבשָׂה תמה ויפה, נקיה וצדיקה כמותו, וכפי שהכל אומרים: "הקטנה לקטן"!

אך מה יהא על חלק עשו שבו, ועל לאה הגדולה המיועדת לגדול-לעשו (אף כי "שנואים מעשי עשו בעיניה" כדברי חכמים)? כנראה סבור יעקב שרחל יכולה להכיל בתוכה גם את לאה, כפי שהוא עצמו מכיל בתוכו את עשו (ואולי זהו הסימן שסימנו ביניהם, שתנהג בלילה כלאה, ורחל בצדקתה מסרה ללאה שתנהג בטבעיות, באמרה לעצמה: אם רצון וצורך יעקב גם בבחינת לאה, מדוע שלא יקח את זו המקורית...). אבל ה' לא כך חשב, ו"בזכות" לבן אחי אמו רבקה, קיבל יעקב (בתור עשו) גם את לאה, וממנה רוב בניו (- ששה ועוד שנים מזלפה, פי שנים – כחלק הבכורה – מבני רחל ובלהה!) ושבט יהודה-המלך הגובר באחיו, ודוד (האדמוני כעשו). מתברר כי חלק עשו שביעקב, הגם שהוא ה"נרכש" באי-רצון ולא המוּלָד, לו משפט הבכורה.
אם יעקב ורחל מייצגים את הצדיק החי החָלָק (האוכל רק "גלאט"...), הטוב למראה והנאה במעשיו ושמור תמיד מן החטא, הרי דוד האדמוני בן לאה (כנראה אדמונית גם היא) ועשו-שבקדושה, מייצגים את **בעל התשובה**, השרוי כל-כולו בעולם המעשה המעורב בטוב-ורע, עולה הוא ויורד, קם ונופל, נופל וקם וכל עניינו להתמודד חזיתית, ישירות עם העולם ותעתועיו ולברר את הטוב שבתוך הרע, ושמו נאה לו: **ישראל** – אשר זכה בו יעקב לאחר שהתמודד עם שרו של עשו וַיּוּכל לו.

עולים ויורדים

ובעצם הכל רמוז כבר במראה הסולם שראה יעקב בצאתו לדרכו: **יעקב עצמו הינו הסולם** שמתרוצצים בו בפנימיותו שני המלאכים-היצרים (וכרמוז במובהק בכך ש**מלאך מלאך** עולה **יעקב**!), העולים ויורדים ומושכים לכיוונים מנוגדים, ויעקב קרוע בין שניהם עד שה' נצב עליו, ונודע לו כי **יש הוי"ה במקום הזה** (בגימטריא **ישראל**!) – בעולם העשיה המעורב בטוב ורע, ותכלית הכוונה שיֵצֵא הצדיק ממקומו הנקי, מעץ החיים אל עץ הדעת-טוב-ורע (-בחינת לוחות שניות שלאחר החטא, ותורה שבעל-פה המבררת, ככתוב בזוהר) ללקט את ניצוצי האור והטוב ה**אמת** וה**פי** (בגימטריא **ישראל**) הפזורים ונסתרים בכל מקום, ולהראות כי מלא כל הארץ כבודו, ומה נורא המקום-הגילוי הזה! [**מקום** עולה 6 פעמים **א-ל**, כששת הקצוות של כל גשם, הרמוזים בששת בני לאה]. וכך הופך הצדיק להיות גם בעל תשובה, אם-גם באי רצון ומפני האילוץ (שהרי "האומר (לכתחילה) אחטא ואשוב אין מספיקים בידו לעשות תשובה"), והפעילות בדרכי הרשות – על דרך "בכל דרכיך דעהו" – היא עיקר משימתו; היא חלק הבכורה שבו, והיא-היא ה**מלכות** (הקרויה **רָשות** ועיסוקה בכל מרחב תחומי החול).

יֵצר נֹגה

וניתן לומר – כפי ששמענו רבות לאחרונה ממו"ר הרב יצחק גינזבורג – שמלבד שני היצרים הידועים ישנו גם **יצר-ביניים** לטוב-ורע מעורבים, ועניינו רצון סקרני להתנסות אישית בכל תאוות היתר שבעולם בכדי לברר ולהוציא יקר מזולל, ושמו הנאה לו **יצר נגה** (בגימטריא **משיח**), כידוע שקליפת נגה (במראה המרכבה של יחזקאל) ממצעת בין הפרי-הקדושה לבין הקליפות הטמאות. בדרך כלל נשללות תאוות ההיתר (ובלתי רצויה הכניסה בשתי רגליים לתחום החול) מחשש התדרדרות לטומאה ולאיסורים (כפי שאירע לאדם הראשון בחטא הקדמון, וכפי שיש ללמד כל ילד בראשית דרכו להימנע ממצב בלתי מבורר), אך בסופו של דבר אי אפשר לו לעולם התיקון בלא הבירור הזה, העתיד לרוקן אט אט את הרוע מן הממשות (כי לאחר בירור הטוב מן הרע, הופך הרע עצמו לטוב ורע, וכן הלאה והלאה, עד שייבלע המות לנצח), ואז ייקרא הציווי הראשון: **מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת טוב** – ורע לא תאכל ממנו (כי לא ייוותר ממנו אלא דמיון שוא), כדברי רבנו בעל מי השילוח. [ונודע כי בשבת קליפת נֹגה נכנסת לתחום הקדושה, ואילו המתין אדם הראשון לשבת, היה עץ הדעת מותר לו].

שלמה המלך, בן דוד הראשון, הוא שהחל במפעל הזה ובהתנסות הזו, כָּעולה מכל ספר קהלת, ומשיח בן דוד יממש אותו בשלימות, אך כולנו מצווים "כל ימי חיינו להביא לימות המשיח" ולחתור בכל מאודנו להעמיד מלכות, כמצוות הציבור הראשונה בארץ הקדש. מדרך הטבע חרדים אנו ונפחדים מן הבלתי-ידוע שבמרחבי עולם החולין, וכפי שחרד שמואל בתחילתו מבקשת המלכות, אבל **אין לנו ברירה**, כי מי יקח על עצמו את האחריות לגורל המדינה אם לא תופסי התורה הנטועים-מעיקרם בקדש?! עלינו-על-כולנו **לחלום את המדינה היהודית**, להאמין שה' נצב עלינו ולהחלץ אל המשימה בבטחון שלם וללא מורא, כי באמת לאמתו **יש ה' במקום הקדוש הזה ובעם הקדוש הזה**, וגם אם עיקר עיסוקו בתחום החול (וקורא לעצמו "חילוני"), הרי זו תכלית הכוונה להמליך את ה' על כל הארץ והארציות, לידע ולהודיע ולהיוודע (גם בגויים) כי אין עוד מלבדו, והרי לשם כך נכנס הקב"ה בעצמו ל"הרפתקה" של בריאת עולם בלול בטוב ורע! [והצדיק החרד-לנפשו ומונע עצמו לגמרי מן העיסוק במשימה הזאת, נמצא מקרין כי חס ושלום שתי רשויות הן, אלקי השמים ואלקי הארץ הפרודים ומושלים זה בקדש וזה בחול].

וזו היא "תשובת הצדיקים" הקשה שמדובר בה בזוהר – תשובת בחינת יעקב אל בחינת ישראל, וכנאמר לו **שוב אל ארץ** מולדתך (ובכך מתבררת לקדושה גם תשובת הגלויות בדורותינו מאופציית ההתבוללות אל הקמת מדינה ששם ישראל נקרא "עליה). ומשום כך מסיימים את הפטרת ויצא ב"שובה ישראל.